

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinosti“ za Primorsko

„V ednosti je moč!“

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežrakovna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Oodina. Lastnik koncesije lista „Edinosti“: — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane sodnega z omejitveno poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-97.

Mirobilna zbirka: Za celo leto K 24—
za pol leta 12—
za tri mesece 6—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 240
za pol leta 120

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5— vsaka nadaljna vrsta K 2— Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerlatni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo v pravi list. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerlatni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštobezbratnični račun št. 841.652.

Na vožnji po Kranjskem in pogrebne svečanosti po prihodu na Dunaj.

Na vožnji po Kranjskem in svečanosti v Ljubljani.

LJUBLJANA 2. (Izv.) Dvorni vlak s krmami prestolonasledniške dvojice je vozil po Kranjskem v prvih popoldanskih urah. — Po vsej vožnji na Kranjskem je tvorilo prebivalstvo ob progi špalir. Na mnogih krajih so ljudje poklekali in na glas molili. Društva in korporacije so prišla z zastavami, ki so bile povite v žalne trakove. Žene so imele v rokah sveče. Posebno velike svečanosti so se vršile na ljubljanskem kolodvoru. Ves kolodvor in vsa ostala železniška proga, kolikor jo teče po ljubljanskem ozemlju, je bila posuta na debelo z vrtnicami, ki jih je ranjki prestolonaslednik tako silno ljubil. Na kolodvoru so bile zbrane vse ljubljanske reprezentacijske oblasti, na čelu jim kranjski deželni predsednik baron Schwarz, deželni glavar dr. Susterskič in župan dr. Tavčar. Knez-škof dr. Jeglič je ob veliki asistenci duhovščine blagoslovil krsti. Dvorni vlak se je mudil v Ljubljani 5 minut. Mestna občina ljubljanska so položili na krsto vence, predsednik so položili na krsto vence.

Pogrebne svečanosti na Dunaju.

DUNAJ 2. (Izv.) Že v prvih večernih urah so se pričele zbirati na ulicah, kjer je imel iti mrtvaški sprevod, velikanske množice ljudstva. Ob 8 zvečer je napravila policija od južnega kolodvora pa do dvornega grada gost špalir, za katerim so se množice, ki so nestrpno čakale na sprevod, kar trle. Južni kolodvor, kamor je imel prispeti dvorni vlak s pozemskimi ostanki nesrečne prestolonasledniške dvojice, je bil turobno opremljen. V veliki prihajalni dvorani so visle dolge črne zastave in gorele so svetilke, zavite v črne pajčolane. Vestibul je opravljen s črtno, in izgleda kakor kaka velika kapela. Po tleh so črne preproge. Ob 9 zvečer so pričeli prihajati na kolodvor najvišji vojaški dostojanstveniki. Dohod na kolodvor je bil seveda za občinstvo zaprt. Na čelo prišlecev se je postavila počastna stotinja, poleg nje in za njo višji dvorni in vojaški dostojanstveniki. Na stotine službe prostih oficirjev je došlo v paradah pred kolodvor. Prihajali so neprestano dvorni dostojanstveniki, generali v pestrih gala-uniformah, vmes pa so švigali drug za drugim cesarski dvorni slugi. Pred deseto uro sta prišla najvišji majordomus pokojnega prestolonaslednika in pa najvišji cesarjev majordomus, knez Montenuovo.

Smrtna tišina je nastala, ko so se od daleč zasvetile goreče svetilke prihajajočega dvornega vlaka s krmami prestolonasledniške dvojice. Tik pred deseto uro je prispel v spremstvu svojega dvornega mojstra prestolonaslednik Karel Franc Jožef v podpolkovniški uniformi, za njim pa njegov brat nadvojvoda Maks v uniformi dragonskega poročnika. Navzoči vojaški dostojanstveniki in pa občinstvo je prestolonaslednika tiho in spoštljivo pozdravljalo.

V tem trenutku je dvorni vlak čisto mirno zdrdral v prihajališču kolodvora. Oglasila so se rezka oficirska povelja: Pozor! in bobnari so zabobnali generalni marš. Ko je vlak obstal in se je približal voz, v katerem sta se nahajala krsti s trupli nesrečne dvojice, so se postavili in njegove soproge vojvodinje Hohenberške, so ga takoj obstopili dragonski in ulanski podčastniki in dvorni lakaji, ki so bili določeni za nosače. Oddelček cesarjevih gardistov z belimi klobuki in telesnimi cesarjevimi gardistov s črnimi peresi so se postavili na obe strani. Med tem je prikorakal iz dvornega salona dvorni kaplan Dvořák v spremstvu duhovnikov z gorečimi svečami proti vlaku. Vrata mrtvaškega vagona so bila v tem odprta in lakaji so dvignili krsti. Zaslišal se je »Miserere« in takoj nato se je pričel izprevod pomikati izpred vlaka.

Na čelu so korakali štirje višje dvorni dostojanstveniki s cesarjevim majordomom knezom Montenuovom, nato je sledila krsta s telesnimi ostanki prestolona-

slednika Franca Ferdinanda. Krsta se je v svitu obločnic zlateče svetilkala. Za njo so nosili dvorni lakaji srebrno krsto vojvodinje Hohenberg. Za krmami je korakal v spremstvu vojaških dostojanstvenikov novi prestolonaslednik Karel Franc Jožef, kot drugi pa nadvojvoda Maksimilijan. Nato sta skupno pristopila brambni minister Georgi in vojni minister Kroatin. Za tema dvema je korakal v temni uniformi z rdečim trakom šef generalnega štaba, Conrad baron Hötendorff, ob njegovi strani šef cesarjeve vojaške pisarne, general Bolfras. Sledila je cela vrsta generalov. Krsti so ponesli v dvorni salon kolodvora, kjer sta bili blagoslovljeni, nato pa v kolodvorski vestibul in odtam na furgono.

Kmalu se je pričel premikati izprevod izpred kolodvora. Ves trg je bil obdan od gostega špalirja deželnoobrambene pehote. Dva bataljona infanterije sta spremljala ambulanci špalir. Izprevod je otvoril dvorni črni vitez na konju, s križem v roki. Za njim je sledil odedek nato dvoprežni vozovi za dvorno spremstvo. Takoj nato mrtvaška vozova s krmami prestolonasledniške dvojice. Voz z truplom nadvojvode je bil zavrt s štrnim pajčolanom in opremljen s štirimi gorečimi svetilkami. Pred vozom je bilo vpreženih 6 velikih črnih vrancev. Enak je bil tudi voz s krsto vojvodinje Hohenberg. Na eni strani obeh voz so korakali telesni cesarski gardisti. Za furgoni so korakali vojaški in civilni dostojanstveniki. Sprevod je zaključil oddelček kavalerie.

Medli mesec je že razvil svojo milobno svetlobo po ulicah, po katerih so peljali prestolonasledniško dvojico na zadnji počitek. Mimo znanega gradu Belvedere je šel sprevod in potem po Heugasse na Schwarzenbergov trg in čez Ring do dvornega grada. Množica je bila povsod odkritih glav in molče pozdravljale nesrečno dvojico na njiju zadnji poti. Na vsaki strani grajskih dvornih vrat je stal oddelček infanterije. Čim se je pokazal dvorni črni vitez z gorečo svetilko, so se zglasila rezka vojaška povelja in pa ropotanje bobnov. Počasi in počasi sta izginila mrtvaška vozova skozi grajska vrata dvornega grada, na čegar temelju se blišči temeljni avstrijski državni izrek: »Justitia fundamentum regnorum!«

Ob t. zv. veleposlaniških stopnjah je čakal dvorni župnik s svojo asistenco. Podčastniki so vzeli krsti iz vozov, obstopili pa so jih dvorni dostojanstveniki. Dvorni župnik je nato krsti blagoslovil, nakar se je nadaljeval sprevod v dvorno cerkev. Ko so se odprla cerkvena vrata, se je iz kora začel žalostni: Miserere. V cerkvi je čakalo 8 pačev z gorečimi svetilkami. Podčastniki so položili krsti na katafalka pred altarijem. Dvorni župnik je še enkrat izvršil svoj ceremonijel, nakar je pristopil majordomus prestolonaslednika k najvišjemu majordomusu cesarja, knezu Montenuovu in mu izročil zapечатene ključe krst. S tem sta prišli obe krsti tudi formalno pod cesarjevo varstvo. Ceremonije so bile končane šele okoli polnoči.

Počasi se je razšlo pogrebno spremstvo, nakar so bila grajska vrata zaprta. Jutri dopoldne boste razstavljeni krsti zadnjikrat na javni ogled.

DUNAJ 2. (Kor.) Slovesnega blagoslovljenja trupel nadvojvode Franca Ferdinanda in vojvodinje Hohenberške v dvorni farni cerkvi, ki se vrši jutri popoldne ob 4 se udeležijo cesar Franc Jožef, nemški cesar, princ Henrik, vsi člani cesarske rodbine in vojvode Albert, Filip Albert in

Ulrik Wirtemberški in princ Alfonz Burbonski s soprogo. Otroci pokojne prestolonasledniške dvojice ostanejo v Hlumcu, in pridejo na Dunaj še le v soboto. Nadvojinji Marija Terezija in Marija Anunziata, ki sta šli po otroke prestolonaslednika, sta se vrnili iz Hlumca. Prišli pa so na Dunaj nadvojvoda Karl Stefan s soprogo in princ Alojz Lichtensteinski s soprogo Elizabeto, sestro pokojnega nadvojvode. Prišla sta tudi predsednik ogrske zbornice Pavel pl. Beöthy in nadškof Erlanski pl. Schmeczany.

Divje protisrbske demonstracije na Dunaju.

Pred srbskim poslaništvom. — Demonstracije se pomirjajo. — Ponovitev demonstracij. — Naskok na srbsko poslaništvo. — Policija z golimi sabljami proti demonstrantom. — Naskok na privatno stanovanje srbskega poslanika.

DUNAJ 2. (Izv.) Z ozirom nato, da so izdali krščanski socialci za danes parolo

srbske demonstracije v IV. okraju, ki so proti 11. uri že nekoliko ponehale, so nato nenadoma zopet izbruhnile. Množica, ki se je zbirala pred policijskim kordonom, je vedno naraščala, ker so se jej pridruževali ljudje, ki so prihajali od izprevoza. Naenkrat so zopet izbruhnili divji kriki: »Doli s Srbi! Proč s srbskimi morilci! Ubijmo jih! Abzuzg kralj Peter!« Drugi del demonstrantov pa je prepeval avstrijsko himno in princ Evgenovo pesem.

Policija je z ozirom na vedno kritičnejši položaj začela nastopati energičneje in je porinila večje grude demonstrantov na neki majhen trg, kjer se je prejšnja patrijotična demonstracija izpremenila v navadno farso. Nastopil je namreč neki nemškonalionalni govornik, ki je začel govoriti za lex Kolisko in pozivljati demonstrante, naj demonstrirajo za ta zakon, ki zagotavlja nemštvu odločno nadvlado v Avstriji.

V drugih ulicah je množica vedno močnejše pritiskala na policijski kordon in zahtevala, da se odstrani srbska zastava s srbskega poslaništva. Končno je množica pretrgala kordon. Z divjimi krikovi in zvižgi je udrla pobesnela množica pred srbsko poslaništvo in ga naskočila s kamenjem. Tu je posegla z vso odločnostjo vmes policija na konjih, potegnila sablje in začela razganjati množico. Več oseb je bilo ranjenih v mečežu, vendar pa nobene težko. Bilo je tudi aretiranih več oseb.

V tem so našli drugi demonstrantje zasebno stanovanje srbskega poslanika, kjer je bila tudi izvešana žalna srbska zastava. Tudi tu je prišlo do burnih demonstracij. Policija je morala tudi tu nastopiti z golimi sabljami.

Opolnoči trajajo demonstracije dalje. Tisoče in tisoča ljudi je še na ulicah in pričakovati je najbrž še nadaljnih napadov.

Protisrbska gonja dunajskih listov.

DUNAJ 2. (Izv.) Tukajšnji listi so pričeli s sistematično protisrbsko gonjo in pozivljajo dunajske trgovce in obrtnike, naj odpuste iz svoje službe vse srbske podanike. Dalje tudi zahtevajo, da naj oblasti zlasti izženo iz Avstrije vse srbske visokošolce, ki pa propagirajo po državi velestrbske ideje.

Konferenca grofa Stürgkha z Burianom.

DUNAJ 2. (Izv.) Ministrski predsednik grof Stürgkh je imel včeraj zelo dolgo konferenco z ogrskim ministrom a latere baronom Burianom, ki je bil, kakor znano, dolgo let skupni finančni minister.

Anarhističen naklep proti nemškemu cesarju in princu Henrik.

BERLIN 2. (Kor.) Iz dobro informirane strani se je izvedelo, da nemški cesar Viljem zato ne pride na Dunaj k pogrebu, ker je, kakor smo že poročali, obolen in ima glasom tih novih poročil hudo trganje v bedrih in v ledjih.

Princ Henrik odpovedal udeležbo pri prestolonaslednikovem pogrebu.

DUNAJ 2. (Izv.) Danes zvečer je prispela na Dunaj oficijelna vest, da je tudi brat nemškega cesarja, pruski princ Henrik, ki naj bi bil cesarja Viljema zastopal pri prestolonaslednikovem pogrebu odpovedal svojo udeležbo. Princ Henrik se je danes iz Berlina, odkoder je hotel odpotovati na Dunaj, zopet povrnil v Kiel. Ka-

kar doznavamo iz popolnoma zanesljivega vira, sta nemški cesar Viljem in princ Henrik odpovedala svoj prihod na Dunaj na podlagi dejstva, da je policija na Dunaju odkrila obširen anarhistični komplot, naperjen proti cesarju Viljemu, oziroma princu Henriku ter opozorila berlinsko vlado, da odklanja vso odgovornost, če bi cesar Viljem ali princ Henrik vkljub tej opozoritvi prišla na Dunaj. Dunajska policija je danes in včeraj aretirala nekatere mednarodne anarhiste, ki so prispeli na Dunaj.

Obletnica poroke prestolonasledniške dvojice.

PRAGA 2. (Izv.) Danes je bila obletnica poroke umorjene avstrijske prestolonasledniške dvojice. Ob tej priliki je bil v grajski kapelici v Hlumcu rekvijem, ki so se ga udeležili vsi prestolonaslednikovi sorodniki in otroci.

Cesar dovolil prestolonaslednikovem otrokom letno upnajo.

DUNAJ 2. (Izv.) »Zeit« poroča, da je cesar dovolil otrokom umorjene prestolonasledniške dvojice dedno upnajo v taki višini, ki jim bo omogočila, da bodo vsi trije lahko živeli v istih razmerah, kakor so živeli dosedaj. Ta cesarjev akt je bil tembolj potreben, ker gmotno stanje prestolonaslednikovih otrok ni ravno kaj ugodno. Premožanje, ki je je zapustil pokojni nadvojvoda znaša sicer čez 20 milijonov, toda vse to premoženje razven dveh milijonov, je naloženo v posestvih, ki pa so upravljena silno luksurično in ne nosijo dosti dobička. Kapital je torej mrtvo naložen. Kakor se poroča, je tudi včerajšnja avdijenca novega prestolonaslednika Karla Franca Jožefa veljala v prvi vrsti temu vprašanju, in se je moral Karel Franc Jožef zavezati, da bo tudi on, ko postane vladar, dovolil otrokom pokojnega nadvojvode, določeno upnajo. Opoldne je bil pri cesarju v ponovni avdijenca češki cesarski namestnik knez Thun, ki je imenovan za varuha prestolonaslednikovih sirot.

Ob dalmatinski obali.

ZADER 2. (Kor.) Ko se je peljala avstrijska vojna eskadra na čelu ji dreadnought »Viribus Unitis«, ki je imel na krovu krsti pokojne prestolonasledniške dvojice, ob dalmatinski obali, so ta žalostni pomorski sprevod našega prestolonaslednika in njegove ljubljene soproge, ki je ostala združena kot zvesta soproga in dobra mati s svojim soprogom tudi v smrti, sprejemali in spremljali v tihi žalosti in globokem sočutju vsi prebivalci dalmatinskega obrežja. Povsod so zvonili zvonovi in donašali preko valov zadnji pozdrav plemeniti, visoki in tako nesrečni dvojici; povsod so se klanjale množice pod silnimi pritiskom grozne nesreče, ki je zadela našega ljubljeneja in nad vse spoštovanega vladarja, našo visoko cesarsko hišo in vse avstrijske narode brez razlike narodnosti in vere. Zbirali so se ob obrežju pri vseh večjih mestih, trgih, vaseh in naselbinah duhovni, spremljevani od neštivilne množice naroda in so tiho pozdravljali minoidoča, ki se ne vrnejo nikdar več. Duhovni so blagoslovljali trupli pokojnikov, molili so za duše pokojnih in globoki žalosti in pobožnosti so se pridružili ti molitvi vsi navzoči. Velicasten je bil ta pogreb in ljudstvo, ki je ob pogledu na to žalostno vrsto naših vojnih ladij zaplakalo, je čutilo šele v tem trenutku, kaj je pravzaprav izgubilo v prestolonasledniku, ki je bil up vseh avstrijskih narodov in vzor moza, soproga in očeja in v njegovi soprogi, ki je bila vrla, vzgledna in neustrašeno požrtvovalna soproga in mati. Z globoko boleštno in žalostjo se je poslovala dalmatinska obal od visokih pokojnikov.

Mirna Bosna.

SARAJEVO 2. (Kor.) Glasom številnih poročil iz cele dežele vlada tako po cell



večjem delu ni dalo dostojnega nikakega povoda, da bi smeli dvomiti naj njihovi zvestosti in lojalnosti do države. V hrvaškem saboru sede srbski poslanci v vladni večini in tudi v bosanskem deželnem zboru tvori le manjšina srbskih poslancev radikalno opozicijsko skupino. Da pa par fantičnih srbskih nacionalistov besni proti Avstriji z bombami in revolverji, za to ne morejo biti odgovorni milijoni mirnih sohrvaščanov in se jih ne sme proglasiti za sovražnike države. Naši srbski trgovci imajo istotako pravico do varstva od strani oblasti, kakor trgovci drugega plemena in druge vere. Strašni atentat v Sarajevu bo vsekakor imel svoje politične posledice, ali te se ne smejo poistotiti preko mere in pravičnosti. Nič ne bi bilo krivičnejše in ne bi pomenjalo hujše politične pogreške, nego bi bilo, ako bi se nad celim narodom, pripadajočim k avstrijskim narodnostim, hoteli maščevati radi krivde nekaterih zločinskih individuvov. Saj vemo že dlje časa n ne šele po krvavih izkušnjah zadnjih dni, da je srbske iredente v naših južnih pokrajinah. Ali vzlic temu groznomu izpričevalu o njenem življenju nimamo vendar nobenega razloga, da bi precejvali moč te stranke. In če hočemo nastopiti proti njej in jo napraviti neškodljivo, potem bi bila najnapačnejša metoda, ako bi jej s slepim besnilom proganjali — priganjali novih pristašev! Mi moramo v srstvu zmerne in mirne elemente ločevati od drugih, ki jim je nacionalizem soroden anarhizmu. Skušati moramo ločevati ti dve smeri, ne pa da bi ju metali v en lonec. Ako bi obdolževali srbstvo veleizdajstva kar vseprek, bi bilo to le povprečevanje tiste iredente, ki jo hočemo udušiti!

»Zeit« zaključuje: Nadejamo se, da se bosenska uprava ne da po deroči strugi dneva pognati v politiko, ki bi večino bosanskega prebivalstva končno le oddaljila državi. Nasprotno: mi moramo iz Srbov na tej strani črnomurjenih mejnih kolov napraviti zadovoljne državljane — potem že obracamo s Srbi na oni drugi strani na ta ali drug način!

Grenkosti v medenih tednih

italijansko-nemške zveze postajajo precej goste. Tudi tisti nemški parteitag v Celovcu, naperjen proti Slovincem, je dal »Piccolo« povoda za bridke pritožbe proti nemškim — zaveznikom. Nemci so namreč določili, da na tem shodu ne bodo govorili o vseučiliščnem vprašanju, da ne izzovejo nesoglasij in navskrižij. To pa ozlovolja »Piccola«. Nadeja se sicer (crediamo) — jako previdno izraženo, da je večina Nemcev vendar enkrat prepričana, da pravico Italijanov v vseučiliščnem vprašanju treba ne le priznati, ampak tudi prepagirati. Ali tisti »pangermanisti«, ti so nepopoljšljivi, ti ulivajo vedno grenkih kapljic v sladko čašo italijansko-nemškega »sporazuma«, ti so, ki kale srečo že v medenih tednih. Ti so, ki vstrajajo neizprosno pri svoji formuli, po kateri ne smejo Nemci glasovati za nobeno vseučilišče, ako ni nemško! Da se ne zadenje ob to formulo, se je program nemškega shoda razvil v le splošnih formah in — frazah: govorili so o zanimanju Nemcev za politični boj v primorskih pokrajinah, ki je toli uspešen, ker ga bijejo Italijanom ob boku; tudi je večina govornikov izražala potrebo odpora proti ustvaritvi slovenske kompaktnosti ... ali ... — tu prihaja grenka kaplja za »Piccola«: le zato, da ostane nemškemu narodu svobodna pot do Adrije! — Ne, pri bogu ne, tako si Italijani niso predstavljali ciljev in namenov italijansko-nemške zveze!

»Piccolo« odklanja to »frazo« tako-le: »Ta fraza, kakor tolike te vrste, govori preveč in — premalo. Preveč, ker, ako se hoče govoriti o nepretržni kontinuiti germanizma do Adrije, se je že izven realnosti, v kolikor se ne more tajiti ekzistence slovenskega narodnega bloka, političnega v goriške gore in v Kranjsko! Govori pa premalo, v kolikor ne upošteva esencijalnega vprašanja: ekzistence italijanske narodnosti od Adrije, s katero morejo Nemci živeti in žive v resnici v povsem drugačnih razmerah, nego bi mogle biti med njimi in slavizmom zmagovalcem na obali morja!«

V svojem ozlovoljenju ga je shod v Celovcu poučil, da Nemci s svojo Jadransko politiko, torej tudi z zvezo z Italijani, zasledujejo edino le svoje nemške cilje, da »Piccolo« napisal dragoceno priznanje, da zveza Italijanov z Nemci ne stremi na realni odnošaji! Ali sirota »Piccolo« je v svoji zadregi padel v isti greh, ki ga očita Nemcem, v kolikor priznava ekzistenco slovenskega bloka le v goriških gorah in na Kranjskem. Mari hoče potajiti ekzistenco slovenskega življa po vsej goriški planjavi in v Goriči sami, potem na Krasi, v tržaški okolici in v tržaškem mestu samem?

O ti Italijani! Tudi oni so z vso svojo politiko napram slovenskemu življu v Primorju — izven realnosti, v večnem nasprotju z resničnimi razmerami. Ali istotako tudi s svojo politiko napram nemštvu. Ker realnost, resnica je edino ta, ki jo je povedal Italijanom tudi shod v Celovcu: na tem shodu so se Nemci — kakor konstatuje »Piccolo« sam — izognili celo vsaki frazi, ki bi kazala, da hočejo Nemci braniti italijansko korist od Adrije, marveč so se tesno držali formule pangermanov, ki imajo pred očmi le »kontinuiteto germanizma do Adrije«.

Naj se le tolažijo Italijani s svojo nado, da je večina Nemcev »uverjena« o pravičiji Italijanov. Prava tolažba to in brez podlage spricho dejstva, da imajo pangermanji svojo »formulo«, ki se je drže ne-

izprosno, in spricho dejstva, da ti pangermanji — komandirajo in odločajo direktno vse nemški politiki, kakor je dokazal eklatantno zopet shod v Celovcu!

Na tem dejstvu ne izpremene Italijani nič tudi z apostrofi kakor je ona v zadnjem stavku citiranega »Piccolovega« odstavka. Na pol proseči in na pol grozeči apelira »Piccolo« na Nemce, naj vendar malo pomislijo, kako jim je v našem Primorju sedaj v zvezi z Italijani in kako bi jim bilo, če bi tu zaviadali slovanski element! Italijani so zelo naivni, če menijo, da bi s takimi napolprošnjami in napolgrožnjami impresionalizirali Nemce in jih sklonili k izpremembi svoje Jadranske politike in k odreki ciljev te politike. Ti načrti in ti cilji so nemški in izključno nemški. Da pa pri tej svoji nemški vožnji proti Adriji radi rabijo Italijane kot priprego — to podkreplja le naše trditve, ker dokazuje, kako sistematični, previdni in proračunjeni so Nemci v zasledovanju svojih ciljev!

Grenke kaplje padajo v čašo nemško-italijanske zveze že v medenih tednih. Kaj bo še in kako bo še? To bi si Italijani lahko sešeli na prste, ako bi bili le od daleč taki politični računarji, strategji in taktiki kakor so Nemci.

Domače vesti.

Klevetniki na delu. Kar počenjajo sedaj Slovincu sovražni klevetniki po nemških, madjarskih in — hrvaških listih frantovske barve, to presega že vse meje in je tako infamno, da se človeku krči pest v sveti jezi in v skrajnem ogorčenju. Kaj hočete več, nego je to, da neki madjarski list — »Magyarország« — trdi, da so Slovinci že leta 1906., ko je prestolonaslednik potoval v Dalmacijo — hoteli dvorani vlak na progi Ljubljana—Trst z bombo razstreliti v zrak. Klevete te brezvestne in fanatične bande kulminirajo v trditvi, da so kar vsi Jugoslavi ubili nadvojvodo Frana Ferdinanda. To pa zato, ker je bil nasprotnik trilateralizma. — »Agramer Tagblatt« odgovarja klevetnikom: »Pokojno cesarico Elizabeto je umoril Italijan, ne da bi bilo komu prišlo na misel, da bi Italijane proglasili odgovornimi za ta krvavi čin. Na našega cesarja sta bila izvršena dva atentata, eden po Nemcu, drugi po Italijanu, ne da bi kdo dolžil Italijane in Nemce radi teh poizkusov umorstva. Sedaj pa izrabljajo nemški in madjarski listi dogodek v Sarajevu, da ščuvajo proti vsem Jugoslovanom. Tembolj je — pravi zagrebški list — obžalovati dogodek v Sarajevu po atentatu, ker se bližamo morda zelo hudim časom, ko bi bilo nujno potrebno, da se naše stranke stisnejo v vrste in da pozabijo na stara nasprotstva, mesto da kupijo nova sovražstva. Ne, Jugoslavi niso udeleženi na sarajevskem zločinu. In če se sovražni jim listi vendar ne strahijo takih pavšalnih obdolžitev, vemo, čemu uprizarjajo vso to kampanjo. Tu prihaja zaslužna lekcija na adresu frankovcev: Kako prihaja stranka, ki se imenuje hrvaško, do tega, da se priključuje temu novinstvu in tej gonji proti Srbom in vsem Hrvatim, ki ne pripadajo nje stranki?!! Zakaj dopušta ta stranka, da se po njej uprizorjene demonstracije izpregrvajo v poškodovanja tuje lasti?!! Ali misli, da služi svojemu narodu s tem, da nje večina v saboru imenuje morilce?!! Morda prinesejo že prihodnji dnevi odgovor na to, zakaj hoče krščansko-socialna stranka prava vse Hrvate in Srbe, ki ne pripadajo k njej, proglasiti odgovorne za atentate, zakaj nje demonstranti poškodujejo tujo last?!! Celo »Pester Lloyd« piše: »Hrvatstvo-srbsko prebivalstvo monarhije je v plamenih protestih proti morilcem in njihovim zahrbtnikom jasno pokazalo, da nima nič skupnega s tem prokletim činom«. In temu listu pač ne bo nikdo očital simpatij do Jugoslovanov.

Povodom divjaškega napada frankovcev na zagrebško »Narodno kavarno« je bila med drugimi ranjena tudi slovenska pisateljica Zofka Kvedrova. Glasilo stranke dr. Mile Starčevića, »Hrvat«, ki ga pač ne bo nikdo dolžil srbofilstva, piše, da se je pri tej izgredivi redarstvo ponašalo tako, kakor da tvori eno celoto z — demonstranti. Potem tudi ni nikako čudo, da so demonstrantje na Zrinjevcu prirejali ovacije tudi — šefu policije.

Dodatno k poročilu o pogrebnih svečanostih za prestolonasledniško dvojico naj podamo natančen seznam onih naših narodnih društev, institucij in zavodov, ki so se po deputacijah udeležila pogrebnih svečanosti: Bila pa so to: Politično društvo »Edinost«, »Tržaška hranilnica in posojilnica«, »Jadranska banka«, »Splošna hranilnica«, »Trgovsko-obrtna zadruga«, »Kmetijska družba za Trst in okolico«, »Delavsko podporno društvo«, »Tržaško podporno in bralno društvo«, Podružnica društva »Pravnik«, »Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov«, »Slovensko učiteljsko društvo za Trst in okolico«, Podružnica CMD, »Sokol«, »Glasbena Matica«, »Dramatično društvo«, »Slovenska Čitalnica«, »Češka beseda«, Tržaška podružnica »Slovenskega planinskega društva«, pevsko društvo »Kolo«, »Svetoivansko pevsko društvo« in pevsko društvo »Trste«. — V poročilu tudi nismo omenili, da je ob odhodu vlaka s tržaškega kolodvora oddala eskadra 21 strelav, zadnji pozdrav.

Nekoliko popravka. V poročilo o pogrebnih svečanostih in včerašnji posebni izdaji se je vrnilo vsled pospešenega dela v tiskarni nekoliko motečih napak. Tako naj se n. pr. pod zaglavjem »Prevoz krst

na obrežje« čita: »Videlo se je, kako so na »Viribus Unitis« sneli cesarsko štandart, znamenje, da se nahaja na ladji član (izostalo) cesarske hiše«. Potem: »Neizrecno ginljiv je bil ta prizor in ona preprostost je napravila na vse najgloblji (ne pa »najbolj globoki«) vtis«. — Končni odstavek pod zaglavjem »Pogrebne molitve« naj se glasi: »Škof je blagoslavljal krsti in ob tem blagoslovu se je z oblaki kadila, ki so se dvigali k nebu, dvigala ta gor tudi topla prošnja vseh navzočih, naj bi Večni podelil njima, ki sta, izvršujoč svoje visoke dolžnosti, preminula tako nepričakovano, na tako grozovit način, večni pokoj, vsem narodom države, katerim naj bi bil on, čigar duh sedaj že plava nad nebesnimi modrinami, kedaj blag oče in vladar, pa morda prav po njegovi in njegove mile soproge mučeniški smrti tako zasluženo mirno srečo pod žezlom tiste visoke vladarske hiše, katere tako odlični član je bil pokojnik«. — Nad odstavkom, ki se začne z besedami: »Ogromen, naravnost nepopisen je bil naval občinstva na Kolodvorskem trgu«, je izostajal podnaslov: »Na južnem kolodvoru«. — Ime višjega nadzornika južne železnice, ki je spremljal vlak, naj se čita Tonini, ne pa »Torini«.

Sklep šolskega leta na glasbeni šoli podružnice »Glasbene Matice« v Trstu je v tork, 7. julija t. l. Vsi gojenci naj se zberu v tork popoldne, ob 3 na Acquedotto št. 20, 1. nadstropje, kjer se jim razdele šolska sprichevala. — Šolsko vodstvo.

Peta javna produkcija vojencev podružnice »Glasbene Matice« v Trstu se je radi žalostnega dogodka v vladarski hiši preložila na sredo, 8. julija t. l. ob 8.30 zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma«. Vse naše glasbo ljubeče občinstvo opozarjamo na to produkcijo, da se prepriča o resnem in smotrenem delu našega glasbenega zavoda.

Od Sv. Ivana. Sklep šolskega leta in razstava ročnih del otrok otroškega vrtca pri Sv. Ivanu bo v nedeljo, 5. julija, v »Narodnem domu«, ob 5 popoldne. Po sporedu bo pogostitev otrok. V ta namen je daroval g. Leopold Milič 100 komadov mandeljavih grenčic. Prav lepa hvala in prosimo tudi druge gg. svetoivanske trgovce, da se spomnijo naših malčkov s kakim primeranim darom.

Kako naj dopisujemo? Neštetokrat smo že v našem listu opozarjali naše trgovce, naj se v pisni zvezi s svojimi dobavitelji poslužujejo izključno slovenskega jezika. Tudi naši politični listi so nas v tem pocprali. V zadnjem času pa čujemo zopet nebroj pritožb, da je stara slaba navada zopet prevladala in da je danes v mnogih ozirih celo slabše kot svoje dni. Čuli smo, naravnost gorostasno dejstvo, da je slovenski trgovec na slovenski dopis odgovoril — nemško, čuli pa tudi, da se poslužujejo celo časopisi, ki so nastopili v zgoraj označenem zmislu, v občevarju z državniimi oblastmi — nemškega jezika. Velja to predvsem za dopisovanje s finančnim ministristvom in pošto hranilnic. To se že vse neha! V kakšni luči sme pred nemškim trgovcem, ki nam slovensko piše in dobi nemški odgovor in kako se nam, morajo posmehovati po večini zagriženi nemški uradniki, če dobe od slovenskih političnih listov nemške dopise zri. pritožbe! Prav lahko se tedaj odklanja slovenski prosilci v zasebnih in državnih službah.

Vse drugače pa bi bilo, če bi naši trgovci in ostalo občinstvo občevalo s tujimi tvrdkami in s podeželnimi te centralnim uradi izključno v slovenskem jeziku! Te tvrdke in uradi bi morali nastavljeni slovenske moči in marsikdo bi prišel na ta način do primernega kruha. Opetovano tedaj prosimo cenj. čitatelje, da se naj oziirajo na ta naš epemini: To bo v dobro našim rojčkom, slovenskemu narodu pa v čast!

Kdo in zakaj ju je ostrelil? Iz Mavraža pri Buzetu sta se včeraj pripeljala v tržaško bolnišnico poljedelca 22letni Anton Ordina in 19letni Avgustin Knez. Imela sta oba mnogo ran po vsem telesu. Rekla sta, da je nekdo, ko sta delala na polju, ustrelil s puško proti njima. Puška je pa bila nabita s šibrami. Ne vesta pa, ne kdo je bil oni, ki ju je ostrelil, ne zakaj ju je ostrelil.

Poizkušen samomur. Ernest Lorenzi star 24 let, težak, stanujoč v ul. Kazimirja Donadonija št. 7, je včeraj s samomorilnim namenom popil nekoliko hipermanganove raztopline. Poklicani zdravnik rešilne postaje mu je izpral želodec in možakar je bil rešen.

Nevaren padeč. Osemletni deček Ivan Hočevar, stanujoč v ul. Petronio št. 22, je padel z drugega nadstropja na ulico in se nevarno poškodoval na raznih delih telesa. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico.

Aretacija. Včeraj jutraj, še preden se je vršil izprevod po mestu, je bil pred kavarno »Union« v Vojašnični ulici aretirani 31letni pek »Nec Rožar, stanujoč v Kladinu št. 740. Aretiran je bil pa zato, ker se je izrazil žaljivo na naslov pokojnega prestolonaslednika.

Društvene vesti.

Proseški »Sokol« naznanja, da se nastop, ki bi se imel vršiti v nedeljo, 5. julija, prelaga na poznejši čas.

Osrednji odbor »Zveze jugoslovanskih železničarjev« ima danes ob 8 zvečer izredno sejo. Ker je dnevni red izredno važen, so odborniki naprošeni, da se seje zanesljivo udeležijo. Seja za četrtek je bila pomotoma naznanjena.

Paroplovna družba D. Tripčević & Co., Trst

Ekspresna vožnja TRST-BENETKE in nazaj

s krasnim parnikom na turbine „VENEZIA“

Prevoz v treh urah.

Saloni I, II. in III. reda. Brezlični brzojav. — Moderni komfort. Iz Trsta (pomol Sv. Karla) vsaki dan ob 8 jutraj; iz Benetk (Bacino S. Marco) vsaki dan izveniši nedelje ob 2 pop., v nedeljah ob 7 zvečer.

vrhu tega s parnikom na dva vijaka „G. Wurmbrand“

Iz Trsta vsako soboto ob 2 pop. in vsako nedeljo ob 5 pop.; iz Benetk vsako nedeljo in ponedeljek ob 9 jutraj.

NB. Vožnja obeh parnikov je kombinirana z nočno črto av. Lloydja i. s. parnika „Almisa“ in „Metovich“, ki odhajata toliko iz Trsta, kolikor iz Benetk ob polnoči.

Pojasnila, prospekti in vozni listki pri družbi v Trstu, Piazza della Borsa 12, Avstr. Lloyd, Potniški urad in v drugih potniških uradih, kakor tudi v društveni lopi na pomolu Sv. Karla.

(Glasom društvenega opravilnika.)

Mnenje gospoda primarja dr. Keschmanna, Radautz

Gosp. J. SERRAVALLO Trst

Primarj dr. Keschmann prav rad potrjuje, da je on imel najboljše skušnje z vašim ŽELEZNATIM KINA-VINO SERRAVALLO in da ga prav rad predpisujem bolnikom.

RADAUTZ, dne 8. junija 1911.

Dr. Keschmann.

Majstarejša in glavna potniška pisarna in denarna menjalnica

I. N. FERIĆ

TRST, Via Lazzaretto vecchio št. 4
(nasproti Excelsior Palace-Hotel)

Odprava potnikov z najhitrejšimi parniki domačega društva iz Trsta in to v Ameriko in Kanado.

Odhod vsako soboto, a v ponedeljek odhod z železnico iz Trsta čez Havre, Bremen, Rotterdam in Antwerpen v New-York in dalje z ameriško železnico do zaželjenega mesta. Za najhitrejšo, najcenejšo in sigurno potovanje jamči. Da mora vsakdo takoj odpotovati, treba zagotoviti si mesto z 2 K are. Vsa pojasnila pošilja brezplačno: gorlomenjena pisarna v Trstu.

D. KORSANO

Specialist za sifilitične in kožne bolezni

Ima svoj ambulatorij v Trstu, v ul. S. Lazzaro št. 17, I. (Palazzo Diana)

Za cerkvijo Sv. Antona novega. Sprejema od 12. do 1. in od 6. do 7 pop. Zenske od 5 do 6 popoldne.

V dobroznani mesnici

Valerio Demarchi

Trst, Piazza Barriera vecchia 9, Tel. 26-56

se prodaja vedno prvovrstno goveje, telečje in kostrunovo jančje in tudi kokošje meso.

OBRT: Kuhanje govejih vamp, zaloga suhih in osoljenih črev ter slanih izdelkov. Postrežba na dom. — Zmerne cene.

Edna primarna tovarna dvočlana TRIBUNA

Gorica, Tržaška ulica 26. (pri gl. cesti na Gorico). Zaloga okoliš, živinskih in mlajših strojev, gumov, avtomobilov.

E. B. J. Gorica, Stina, ul. 2-4. Pro-ala na ul. 2-4. Čisti Franko

IVAN SIMONIĆ Trst

ulica Belvedere 49

TRGOVINA USNJA: vseh vrst, trnih in barvanih ter nadplavov z izdelovalnico zgornjih čevljev. Velika izbira potrebščin za čevljarje in sedlarje. Specialiteta: podpeti 111 in 111 „PALMA“ 111

Fran Malis

diplomirani knjižar na današnjem ulicnem zavodu za prirojavajo, z dovoljenjem ministerstva. Trst, ulica Tor San Piero 4. Podružnica: v Nabročini. Krojačnica in velika zaloga sukna. — Obiske po meri. Solidna in vzorna izvršitev po zmernih cenah.

Dr. PEČNIK

Dr. PETSCHNIGG

TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specialista za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½

DEMANJSKA PIVOVARNA TRST

Adria

NAJBOLJŠE PIVO

TOVARNA

ROULEAUX

Ing. LUDOVIK FISCHER

Ulica Moreri 72 TRST-KOJAN

TELEFON 29-14

Izdeluje jeklene kakor tudi lesene

ROULEAUX

Ima v zalogi vse potrebščine za lesarje in železnice ROULEAUX. Delo kraljevo

TRGOVCI! PEKI! Drože (kvas) iz odlikovane trgovine drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. — Naročanje torej pri trdki, ki vam postreže po konkurenčnih naceh. Priporočata se vam udana Apollonio & Gianni, Trst. Via Vasari 10. Telef. Nro. 28

